

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о мирном решавању радних спорова садржан је у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области радних односа и друге економске и социјалне односе од општег интереса.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Важну улогу у развоју социјалног дијалога имају методе мирног решавања радних спорова, како колективних који настају између синдиката и послодавца, тако и индивидуалних између појединих запослених и послодавца.

У том циљу у Републици Србији започет је процес успостављања институција мирног решавања спорова. Доношењем Закона о мирном решавању радних спорова (новембар 2004. године) и оснивањем Републичке агенције за мирно решавање радних спорова која је почела са радом у мају 2005. године, странама у спору је дата могућност да уз учешће непристрасних и стручних лица дођу до споразумног решења спорних питања. На тај начин смањује се број судских поступака по основу радних спорова.

Међутим, неопходно је даље јачати улогу Републичке агенције за мирно решавање радних спорова и подстицати социјалне партнере да своје спорове решавају мирним путем, уз помоћ миритеља и арбитра.

Овим законом ће се проширити врсте радних спорова (колективних и индивидуалних) које се могу решавати у складу са овим законом, омогућиће се и другим странама у спору, поред учесника у закључивању колективног уговора да у складу са овим законом решавају спорове, прописаће се посебан услов за избор арбитра и извршиће се друге измене и допуне Закона којима ће се обезбедити ефикасност у примени метода мирног решавања радних спорова.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Основне одредбе (члан 5.)

С обзиром да се овим законом уређује рад Републичке агенције за мирно решавање радних спорова (у даљем тексту: Агенција), наведено је потребно у члану 1. прописати као предмет закона.

У складу са Законом о раду, поред колективног уговора, постоје и други акти којима се регулишу права, обавезе и одговорности по основу рада и међусобни односи учесника у закључивању тих аката, а у чијем закључивању и примени могу настати колективни радни спорови. Такви акти су правилник о раду (члан 3. став 2. Закона о раду), споразум послодавца и синдиката којим се утврђују техничко-просторни услови за рад синдиката (чл. 210. Закона) и плаћено одсуство

представника синдиката (чл. 211. Закона), споразум којим се уређују зараде, накнаде зараде и друга примања ако код послодавца није основан синдикат (чл. 250. Закона).

Поред наведеног, до колективног радног спора може доћи и поводом остваривања права на синдикално деловање и остваривања права на информисање, консултовање и учешће запослених у управљању, у складу са законом.

Због наведеног потребно је омогућити да се и наведени колективни радни спорови решавају у складу са овим законом.

Чланом 3. се утврђује ко се сматра страном у колективном радном спору, у складу са чланом 2. овог закона.

Према важећем закону страном у колективном радном спору сматарају се само учесници у закључивању колективног уговора (репрезентативни синдикати и репрезентативна удружења послодаваца). Изменама и допунама Закона обезбедиће се да се да страна у спору буду нпр. синдикати који нису били учесници у закључивању колективног уговора али на које се колективни уговор примењује, ако је реч о спору у примени колективног уговора.

Страном у спору поводом остваривања права на синдикално организовање сматрају се и запослени који оснивају синдикат.

У споровима поводом штрајка, страном у спору сматрају се штрајкачки одбор, послодавац и други учесници у штрајку, у складу са законом.

Страном у спору поводом остваривања права на информисање, консултовање и учешће запослених у управљању, сматра се послодавац и синдикати, односно представник запослених, у складу са законом.

Индивидуалним радним спором сматра се, у складу са овим законом, и спор поводом уговарања минималне зараде.

Чланом 5. се дефинише појам мирења и арбитраже.

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова (члан 6.)

С обзиром да Агенција обавља и друге, а не само стручне послове, потребно је преформулисати члан 8. Закона.

Поступак мирног решавања радног спора (чл. 7- 18.)

Ради прецизнијег формулисања врше се терминолошке измене ових одредби.

Чланом 10. се врши се усклађивање са Законом о штрајку којим су у члану 9. прописане делатности у којима у случају штрајка постоји обавеза обезбеђивања минимума процеса рада. С обзиром на значај ових делатности, потребно је у случају колективног радног спора у тим делатностима да се утврди обавеза покретања поступка у складу са овим законом.

Имајући у виду да је рок од 30 дана за окончање поступка мирења и арбитраже у неким поступцима прекратак, потребно је продужити га на 60 дана, уз сагласност страна у спору.

Чланом 30. став 2. важећег закона, предвиђено је да ће се поступак пред судом прекинути ако међу странама у индивидуалном спору тече судски поступак из истог чињеничног и правног основа. Ради усклађивања са Законом о парничном поступку, ова одредба се мења тако што се предвиђа да ће суд застати са поступком у наведеном случају, а стране у спору су дужне да суд обавесте о покретању поступка у складу са овим законом.

Одредба члана 34. је сувишна и треба је брисати, с обзиром да могућност ангажовања вештака произилази из члана 33. став 1. Закона којим је предвиђено да арбитар изводи доказе и стара се да се у току расправе изнесу све чињенице релевантне за одлучивање.

У члану 18. прецизира се облик и садржина решења, у складу са Законом о општем управном поступку.

Миритељи и арбитри (чл. 19. и 20.)

С обзиром да арбитар доноси решење које је правноснажно и извршно, уводи се додатни услов за избор арбитра у односу на миритеље, а то је да имају положен правосудни испит, осим редовних професора факултета из позитивно-правних предмета.

Важећим законом, у члану 46. предвиђено је да захтев за брисање миритеља и арбитра из Именика може поднети социјално-економски савет основан за територију Републике Србије или један од учесника тог савета.

Међутим, обзиром да директор Агенције у највећем броју случајева може да има сазнања о чињеницама које су основ за брисање миритеља и арбитра из Именика, а не чланови социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије, потребно је да директор Агенције покреће поступак за брисање из Именика. У одређеним случајевима, потребно је да прибави сагласност социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије.

Евиденција о поступцима мирног решавања радних спорова (члан 21.)

Ради информисања социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије, Агенција је дужна да том савету достави извештај о раду најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Прелазне и завршне одредбе (чл. 22. и 23.)

Имајући у виду да је чланом 19. овог закона прописан нови услов за избор арбитра, овом одредбом се утврђује рок до кога ће се ивршити избор арбитра и њихов упис у Именик.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.”

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства у буџету Републике Србије